

UCHINCHI RENESSANSNI SHAKLLANTIRISH SHAROITIDA RAQOBATBARDOSH KADRLARNI TAYYORLASHNI TAKOMILLASHTIRISH

Hamroyev Alijon Ro'ziqulovich

Buxoro davlat universiteti Boshlang'ich ta'lim kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha fan doktori (DSC)

Hamroyeva Zahro.

Buxoro davlat universiteti
Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi
2-kurs talabasi

Annotatsiya: Maqolada yangi O'zbekiston sharoitida yoshlarga oid davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari tahlil qilinadi. Sababi yoshlarga beriladigan e'tibor bo'lajak kadrlar sifatini belgilab beradi. Uchinchi renessans jarayonida yoshlarning o'zni, vazifalari yoritib beriladi. Jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirishning yoshlar tarbiyasidagi o'zni ochib beriladi. Mutafakkirlar asarlaridagi komil inson g'oyasining tarixiy-falsafiy talqiniga alohida e'tibor qaratiladi. Yangi O'zbekiston sharoitida yuksak ma'naviyatli talabalarni tarbiyalashning ma'naviy, huquqiy asoslari, intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish shart-sharoitlari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: Yangi O'zbekiston, yoshlarga oid davlat siyosati, iqtidorli yoshlar, ma'naviy barkamollik, uchinchi renessans, intellektual qobiliyat.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev BMTning 72-sessiyasida so'zlagan nutqida "Sayyoramizning ertangi kuni, farovonligi farzandlarimiz qanday inson bo'lib kamolga yetishi bilan bog'liq. Bizning asosiy vazifamiz – yoshlarning o'z salohiyatini namoyon qilishi uchun zarur sharoitlar yaratishdan iborat"¹, deb ta'kidlagan edi. Ta'kidlash joizki, Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi Prezidenti sifatida birinchi imzolagan qonun hujjati ham aynan yoshlar masalasi bilan bog'liq bo'lgan va bu 2016 yil 14 sentyabrdagi «Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida»gi Qonun edi.

Yoshlarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish, demokratik davlat qurish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish jarayonlarida ularning faolligini oshirish; yuksak ma'naviyatli, mustaqil fikrlovchi, qat'iy hayotiy pozitsiya, keng dunyoqarash va chuqur bilimlarga ega bo'lgan vatanparvar yoshlarni tarbiyalash, ularda turli mafkuraviy tahdidlarga qarshi immunitetni shakllantirish; yoshlarni ijtimoiy himoya qilish, zamonaviy kasb-hunarlarini puxta egallashlari uchun munosib sharoitlar yaratish, ularni ish bilan ta'minlash va tadbirkorlikka jalb qilish; iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ijodiy va intellektual salohiyatini ro'yobga chiqarishga qaratilgan ishlarni tizimli yo'lga qo'yish; yoshlarni jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug'ullanishga keng jalb etish, yoshlar orasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish; voyaga yetmaganlar va yoshlar o'rtasida huquqbuzarlik va jinoyatlar sodir etilishini oldini olish; yuksak ma'naviyatli avlodni tarbiyalashda ommaviy axborot vositalari va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish yoshlar siyosatining asosiy yo'nalishlari hisoblanadi.

¹ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев БМТнинг 72-сессиясида сўзлаган нутқи // <https://uza.uz/uz/posts/zbekiston-prezidenti-shavkat-mirziyeevbmt-bosh-assambleyasi-20-09-2017>

Iste'dodli yoshlarni aniqlash, ularni tarbiyalash masalasining davlat siyosati darajasiga ko'tarilganligi yurtimizda o'rnatilgan arzu qiziq tajriba to'planishiga imkon berdi. Shu o'rinda ta'kidlash joizki, iste'dodli yoshlarni izlash va ularni qo'llab quvvatlashga qaratilgan ishlarni amalga oshirishda davlat tashkilotlari bilan bir qatorda yurtimizda faoliyat yuritayotgan nodavlat tashkilotlari ham faol ishtirok etmoqdalar. Masalan, yoshlarga oid davlat siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biri yoshlarning iste'dod va qobiliyatlarini qo'llab-quvvatlashga qaratilganligi ayniqsa, ahamiyatga molikdir. Ta'kidlash joizki, ta'lim, fan, texnika, axborot texnologiyalari, madaniyat, san'at, sport, tadbirkorlik sohalaridagi iste'dodli va iqtidorli yoshlarni rahbatlantirib borish, ularning turli sog'lom tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash vazifalari bu tashkilotning mazkur yo'nalishdagi dolzarb vazifalaridan biri qilib belgilangan.

Yoshlarning bilim darajasi, kasbiy malakasi, ma'naviy va ruhiy barkamollik kabi fazilatlar va ijtimoiy sifatleri butun jamiyatning rivojlanish darajasiga salmoqli ta'sir ko'rsatmoqda. Aholining turmush sharoitini yaxshilash, hayotdan rozi bo'lib yashashga erishish bugungi zamonaviy davlatchilik taraqqiyotidagi muhim ko'rsatkich hisoblanadi.

Talabalar masalasini o'rganish kishilik jamiyati, ijtimoiy munosabatlar, millatlar va davlatlar, madaniyat va sivilizatsiyalar bilan chambarchas bog'liqdir. Chunki yoshlar masalasi, birinchidan, sivilizatsiya vujudga kelgandan beri mavjud va barcha tarixiy rivojlanish bosqichlarida ular bilan yonmayon keladi. Ikkinchidan, tafakkur tarixida barcha faylasuflar, mutafakkirlar, davlat arboblari, shoiru adiblar farzand, yoshlar masalasiga oid o'z qarashlarini bayon qilganlar.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev O'zbekiston yoshlari forumida ta'kidlab o'tganidek, "Biz yurtimizda qanday islohotlarga qo'l urmaylik, avvalo, siz kabi yoshlarga, sizlarning kuch-g'ayratingiz, azmu shijoatingizga suyanamiz. Barchangiz yaxshi bilasiz, bugun o'z oldimizga ulkan marralar qo'yganmiz. Ona Vatanimizda Uchinchi Renessans poydevorini yaratishga kirishdik. Biz oila, maktabgacha ta'lim, maktab va oliy ta'limni hamda ilmiy-madaniy dargohlarni bo'lg'usi Renessansning eng muhim bo'g'inlari deb hisoblaymiz. Shu sababli ayni ushbu sohalarda tub islohotlarni amalga oshirmoqdamiz. Ishonamanki, mamlakatimiz taraqqiyotining yangi poydevorini yaratishda sizlar singari fidoyi va vatanparvar yoshlarimiz faol ishtirok etib, munosib hissa qo'shadilar".²

Ma'lumki, "milliy o'z-o'zini anglash – har bir millat (elat)ning o'z-o'zini real sub'ekt, muayyan moddiy va ma'naviy boyliklarning egasi, yagona til, urf-odatlar, an'analar, qadriyatlar va davlatga mansubligini, manfaatlar hamda ehtiyojlar umumiyligini tushunib yetishga milliy o'z-o'zini anglash deyiladi".³

Mafkuraviy immunitet – bu, sodda qilib aytganda, insonning o'z istak-orzu, maqsad-intilishlariga mutlaqo zid, yot, zararli, begona mafkuraviy tahdidlarga qarshilik ko'rsata olish salohiyati. "Mafkuraviy immunitet – falsafa: qomusiy lug'atida –ma'naviy barkamol, irodasi baquvvat, iymoni butun shaxsni tarbiyalashda, har qanday reaksiya, buzg'unchi xarakterdagi g'oyaviy tashabbuslarga bardosh bera oladigan yoshlarni tarbiyalashda qo'l keladi" deyiladi. Bolaga ilk yoshidan boshlab nima yaxshi, nima yomon, ularga qanday munosabat bildirish kerak, degan savollarga asoslangan bog'cha, maktab tarbiyasi, undan keyin ijtimoiy tarbiya yo'lga qo'yilsagina har bir millat sog'lom, ishonchli, mustahkam immunitetga ega bo'ladi.

Davlatning qudratini belgilaydigan qator omillardan biri, shubhasiz, ma'naiy yetuk, jismonan sog'lom, har tomonlama barkamol avlodni voyaga yetkazishdir. Shu ma'noda, bugungi

² Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон ёшлари форумидаги маърузаси // https://uza.uz/uz/posts/ozbekiston-respublikasiprezidenti-shavkat-mirziyoevning-ozbekiston-yoshlari-forumida-sozlagannutqi_197662

³ Хикматлар хазинаси. Т.: Фафур Фулом, 1993. Б.69 8. Фалсафа: қомусий луғат: (Тузувчи ва масъул муҳаррир Қ.Назаров). –Т.: "Шарқ" нашриёт-матбуот акциядорлик компанияси Бош таҳририяти, 2014, 160- бет.

kunda mamlakatimizda sog'lom avlodni tarbiyalash naqadar muhim, mas'uliyatli vazifa ekani barchamizga ayon. Yoshlarga, bolalarga e'tibor, darhaqiqat, kelajakka qo'yilgan sarmoyadir. Vaholanki, kuchli fuqarolik jamiyatiga asoslangan huquqiy-demokratik davlat qurish farzandlarimizning faol ishtiroki, qo'llab-quvvatlashi orqaligina to'laonli amalga oshar ekan, ma'naviyati yuksak, chuqur bilimli, zamonaviy fikrlaydigan, intellektual rivojlangan va professional tayyorgarlikka ega bo'lgan o'g'il-qizlarni tarbiyalash buyuk kelajagimizni ham ta'minlashiga shubha yo'q.

Adabiyotlar

1. 2016 йил 14 сентябрдаги «Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида»ги Қонун / <https://lex.uz/docs/3026246>
2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев БМТнинг 72-сессиясида сўзлаган нутқи // <https://uza.uz/uz/posts/zbekiston-prezidenti-shavkat-mirziyeevbmt-bosh-assambleyasi-20-09-2017>
3. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон ёшлари форумидаги маърузаси // https://uza.uz/uz/posts/ozbekiston-respublikasiprezidenti-shavkat-mirziyoevning-ozbekiston-yoshlari-forumida-sozlagannutqi_197662
4. Жураев С.А. Особенности формирования государственной молодежной политики Республики Узбекистан в переходный период: теория и практика. -Т., 2014. -С.17.
5. Юсупова Н.Ж. Исломда аёл ҳуқуқлари. Тошкент: Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги академияси, 2016
6. Ҳасанов А. Қадимги Арабистон ва илк ислом. Жоҳилия асри. Т.: Тошкент ислом университети, 2021. Б.11